

ÕIGUSKANTSLER

Teie 28.01.2008 Nr 13.1-10/4572

Pr Maret Maripuu
Sotsiaalminister
Sotsiaalministeerium
Gonsiori 29
15027 TALLINN

Õiguskantsler 03.2008 nr 7-9/071411/00801585

Täienduseks õiguskantsleri märgukirjale seoses kontrollkäikudega Tapa Erikooli ja Puiatu Erikooli

Austatud proua minister

Eesmärgiga kontrollida laste põhiõiguste- ja vabaduste tagamist, toimus 22.11.2007.a. õiguskantsleri nõunike omaalgatuslik kontrollkäik Puiatu Erikooli. 23.11.2007.a. viisid õiguskantsleri nõunikud analoogilise kontrollkäigu läbi Tapa Erikoolis. Mõlemad koolid on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatavad riigi põhikoolid kasvatus eritingimusi vajavatele noortele.

Mõlema erikooli kontrollimisel tõusetusid mitmed probleemid, milliste lahendamine kuulub haridus- ja teadusministri pädevusse. Samas tuvastati kontrollkäigu raames ka selliseid küsimusi, milliste lahendamine kuulub sotsiaalministri pädevusse või milliste lahendamisele saab sotsiaalminister oma tegevusega kaasa aidata.

Õiguskantsler pöördus Teie poole märgukirjaga 20.12.2007.a. Nimetatud märgukirjas juhtis õiguskantsler muuhulgas tähelepanu koolide tervisekaitsenõuete reguleerimise küsimusele.

Nimelt sätestab rahvatervise seaduse § 8 lg 2 p 6, et sotsiaalminister kehtestab tervisekaitse õigusaktid koolieelsetele lasteasutustele ja koolidele. Sotsiaalministri kohustuseks on reguleerida kõikide koolide ja koolieelsete lasteasutuste tervisekaitse nõudeid.

Rahvatervise seaduse § 8 lg 2 p 6 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 12¹ lg 4 alusel on vastu võetud sotsiaalministri 29.08.2003.a. määrus nr 109 „Tervisekaitsenõuded koolidele.“ Nimetatud määruse § 1 lg 2 sätestab, et määrust kohaldatakse koolitusloa alusel tegutsevate koolide maa-alale, hoonetele, ruumidele ja sisustusele. Seega on sotsiaalminister kehtestanud tervisekaitsenõuded koolitusloa alusel tegutsevatele koolidele, kuid kehtestamata on jäänud samasisulised nõuded riigikoolidele, sealhulgas erikoolidele. Õiguslik ebaselgus on kaasa toonud olukorra, kus erikoolide suhtes puudub selge õigusakt, mis tervisekaitsenõudeid nimetatud koolides reguleeriks.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Õiguskantsler palus oma 20.12.2007.a. märgukirjas Teil täita rahvatervise seaduse § 8 lg 2 punktist 6 tulenevat kohustust ning tagada tervisekaitsenõuete kehtestamine kõikide koolide, sealhulgas erikoolide suhtes.

Teie vastasite õiguskantsleri märgukirjale 28.01.2008.a. ning leidsite ülalmärgitud küsimuses, et määrus „Tervisekaitsenõuded koolidele“ on kehtestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 12¹ lg 4 volitusnormi alusel. Nimetatud normi alusel saab Teie vastuse kohaselt kehtestada nõudeid üksnes koolitusluba omava riikliku õppekava alusel tegutseva munitsipaalkooli ruumidele, sisustusele ja maa-alale. Kuna põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel ei vaja riigikoolid tegevusluba, siis ei laiene neile ka tervisekaitsenõuded.

Asusite seisukohale, et tekkinud olukorras tuleks muuta põhikooli- ja gümnaasiumiseadust ning nõuda koolitusluba Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatavatelt või maavalitsuste haldamisele kuuluvatelt riigikoolidelt, et tagada koolide võrdne kohtlemine ning kõigi koolide suhtes tervisekaitsenõuete kohaldumine.

Õiguskantsler pöördus ülaltoodud küsimuses 07.02.2008.a. selgituse saamiseks järelepärimisega Haridus- ja Teadusministeeriumi poole. Järelepärimises soovis õiguskantsler Haridus- ja Teadusministeeriumi seisukohta küsimuses, kuidas lahendada tervisekaitsenõuete kehtestamise osas tekkinud küsimust.

Haridus- ja Teadusministeerium leidis oma 28.02.2008.a. vastuses, et PGS § 12¹ lg 4 tulenev volitusnorm ei volita sotsiaalministrit mitte ainult koolitusluba omavate koolide osas kehtestama tervisekaitsenõudeid, vaid sotsiaalminister on kohustatud kehtestama tervisekaitsenõuded kõigi koolide suhtes. Kuigi PGS § 12¹ lõiked 1 kuni 3 reguleerivad koolitusloa taotlemise ja andmise küsimust, ei sätesta PGS § 121 lg 4, et tervisekaitsenõuete kehtestamine puudutab üksnes koolitusloa alusel tegutsevaid koole. Haridus- ja Teadusministeeriumi selgituste kohaselt ei seisne PGS § 12¹ lg 4 mõte selles, et riigikoolidele ja koolitusloa alusel tegutsevatele koolidele peaksid kehtima erinevad tervisekaitsenõuded.

Haridus- ja Teadusministeerium asus seisukohale, et tekkinud õigusliku küsimuse lahendamiseks tuleks muuta sotsiaalministri 29.08.2003.a. määrust nr 109 viisil, kus jäetakse § 1 lg 2 sõnastusest välja märge „koolitusloa alusel tegutsevate“. Haridus- ja Teadusministeerium kavandab lähiajal Teile vastavasisulise ettepaneku tegemist.

Lähtudes eeltoodust olen seisukohal, et Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt esitatud PGS § 12¹ lg 4 tõlgendus on õige. PGS § 12¹ lg 4 sätestab: „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded kehtestab haridus- ja teadusminister määrusega. Tervisekaitsenõuded kooli ruumidele (hoonetele), sisustusele ja maa-alale kehtestab sotsiaalminister määrusega“. Kuigi PGS § 12¹ teised lõiked reguleerivad koolituslubade andmisega seonduvaid küsimusi, ei ole lõikes 4 koolitusloale viidatud. PGS § 12¹ lõike 4 kohaselt on sotsiaalminister kohustatud kehtestama tervisekaitsenõuded koolidele ning seadus ei piiritle, mis liiki koole antud juhul silmas peetud on.

Sotsiaalministri 29.08.2003.a. määruse nr 109 „Tervisekaitsenõuded koolidele“ § 1 lg 2 sõnastuse muutmine Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt soovitatud viisil tagaks õigusliku selguse saavutamise ning sotsiaalministrile rahvatervise seaduse § 8 lg 2 punktiga 6 antud kohustuse täitmise.

Seega teen sotsiaalministrile veel kord ettepaneku täita rahvatervise seaduse § 8 lg 2 punktist 6 tulenevat kohustust ning tagada tervisekaitsenõuete kehtestamine kõikide koolide suhtes.

Palun Teie seisukohta ülaltoodud küsimuses hiljemalt kolme nädala jooksul arvates käesoleva pöördumise saamisest. Palun mind teavitada, milliseid samme kavatsete tõstatatud küsimuses astuda.

Lugupidamisega

Aare Reenumägi
Õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Anu Uritam 693 8414
E-post: anu.uritam@oiguskantsler.ee